

Expert laakt onderzoek en mediaberichtgeving over gewasbescherming op groenten en fruit

UGent-professor Pieter Spanoghe, specialist gewasbeschermingsmiddelen, kijkt kritisch naar het recente onderzoek van het Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) over residuen van gewasbeschermingsmiddelen op Belgische groenten en fruit. Dat onderzoek stelt dat er door de jaren heen meer pesticide wordt aangetroffen en dat België tot de grootgebruikers behoort. Hierdoor wordt de Vlaamse groenten- en fruitteelt ten onrechte in een kwaad daglicht geplaatst. Ongenuanceerde berichtgeving kan bovendien leiden tot verminderde groenten- en fruitconsumptie en daardoor een negatief effect hebben op de volksgezondheid.

🕒 30 MEI 2022 – LAATSTE UPDATE 31 MEI 2022 12:25

Lees meer over:
gewasbescherming

Vorige week kreeg het onderzoek naar de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen op groenten en fruit door het Pesticide Action Network - Europe (PAN Europe) veel aandacht in de Vlaamse media. Deze internationale ngo heeft in kaart gebracht hoe vaak pesticiden van de schadelijkste categorie worden aangetroffen.

Uit de gegevens zou blijken dat deze categorie door de jaren heen vaker op groenten en fruit wordt aangetroffen. Hoewel het beleid van de Europese Unie erop gericht is het pesticidegebruik te verminderen, is de hoeveelheid gecontamineerde stalen in een periode van negen jaar met 53 procent gestegen, constateert PAN. Voor kiwi's ging het om een vervijfvoudiging, voor appels en peren om een verdubbeling. In 2019, het recentste jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn, werden in de EU op 29 procent van het fruit residuen aangetroffen.

Ook België wordt in het onderzoek niet gespaard. In ons land zouden zelfs in Europees verband de meeste schadelijke gewasbeschermingsmiddelen zijn aangetroffen op fruit. In België is 34 procent van het fruit gecontamineerd met bestrijdingsmiddelen van de schadelijkste categorie. Voor peren zou het zelfs gaan om 87 procent. UGent-professor Pieter Spanoghe plaatst kritische kanttekeningen bij het onderzoek en stelt dat Belgische groenten en fruit aan alle Belgische normen voldoen en absoluut veilig zijn.

Wat is uw primaire bezwaar?

"PAN is een lobbygroep die wereldwijd werkzaam is en een bepaalde doelstelling voor ogen heeft, namelijk het elimineren van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Dat er verschillende lobbygroepen voor en tegen zijn, is een goede zaak. Zo wordt een evenwicht bereikt. Dat media klakkeloos het woord kopiëren van de tegengroep moet in vraag gesteld worden. Iedereen zou zijn wenkbrauwen fronsen mocht een communicatie van de gewasbeschermingsmiddelenindustrie letterlijk gekopieerd worden in de krant. We zouden allemaal denken dat dit niet allemaal waar kan zijn. Kunnen we dan ook niet vandaag in de omgekeerde richting kijken en ons hetzelfde afvragen. Wat deze ngo communiceert, dat kan toch allemaal niet waar zijn? Ook achter een ngo zit een verdienmodel."

Wat kunt u zeggen over de bevindingen van PAN?

"Wat de cijfers betreffen, ik kan ze niet op een paar dagen nazien en ik zal ze ook niet tegenspreken. Wat ik wel kan zeggen is dat de meetmethodes de voorbije jaren sterk verbeterd zijn en hoe beter je kunt meten en hoe meer expertise je in huis hebt, hoe meer componenten je vindt. Daarbij wordt er in de studie van het PAN gesproken over 'aanwezigheid' van bepaalde residuen en niet over de concentratie ervan. Het is niet omdat er pesticiden teruggevonden worden op fruit, dat er daarom een risico is. Dit beweren wordt terecht als bangmakerij aanzien met een tegengesteld effect op de volksgezondheid. Het kan er namelijk toe leiden dat mensen minder groenten en fruit gaan consumeren en dat is vele malen slechter voor onze volksgezondheid."

Hoe is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen gereguleerd?

"De Europese Voedselveiligheidsautoriteit (EFSA) heeft voor elke stof bepaald hoeveel residu er na correct gebruik op groenten en fruit nog mag aanwezig zijn. Deze 'maximum residue levels' (MRL), die aantonen of de teler volgens het etiket gewasbeschermingsmiddelen toepast, zijn zo laag vastgesteld, dat zij nog ver onder de norm van voedselveiligheid liggen. In een nog niet gepubliceerde studie die ik met collega's voor het Federaal Voedselveiligheidsagentschap (FAVV) uitvoerde naar de concentraties gewasbeschermingsmiddelen in onze groenten en fruit, blijkt dat groente en fruit die op de markt komen, absoluut veilig zijn."

Waarom worden er überhaupt gewasbeschermingsmiddelen gebruikt?

"Telers gebruiken gewasbeschermingsmiddelen niet voor hun plezier. Onze gewassen worden dagelijks bedreigd door ziekten, plagen en onkruiden. Doen landbouwers hier niets tegen dan hebben ze geen gewassen meer op het ogenblik van de oogst. Wij zijn niet als enigen die hier op de wereldbol rondlopen en de gewassen die boeren telen, lekker vinden. Ook schimmels, bacteriën, virussen, insecten en andere organismen eten die graag. We zijn in competitie met hen en zoeken dagelijks oplossingen om die wedstrijd te winnen. Eén van die oplossingen zijn inderdaad chemische gewasbeschermingsmiddelen."

Is dat de beste oplossing of hebben we veel alternatieven?

"Voor de ene boer is dat antwoord ja voor de andere boer is dat antwoord nee. We zien dat die aantallen van boeren die nee zeggen toch nog steeds rond de 90 procent is. De doelstelling van een ngo als PAN zou mijn inziens beter gericht zijn om die 90 procent van de landbouwers op te leiden om het anders te doen, dan te kiezen voor polarisatie."

Welke rol speelt de retail en de consument?

"De retail hanteert strenge kwaliteitscriteria en tolereert bijvoorbeeld geen appels met vlekjes. De externe kwaliteit van het fruit bepaalt het koopgedrag van de mens. Interne kwaliteit (aanwezigheid pesticiden), ecologische kwaliteit (landbouw volgen agro-ecologische principes) tellen niet mee in hun beslissing. Hierdoor kunnen de landbouwers ook niet om bepaalde gewasbeschermingsmiddelen heen."

In de communicatie rond landbouw wordt een brainwashingstrategie zodanig straf gespeeld dat landbouwers, landbouwvertegenwoordigers en politici daar helemaal in meegaan

Pieter Spanoghe - Professor UGent

Dergelijke berichtgeving leidt tot bangmakerij. Heeft u nog meer bezwaren?

"Er wordt dagelijks gecommuniceerd dat de landbouw fout bezig is: dat alles slecht is als het gaat over impact op mens en milieu. Dit wordt via een brainwashingstrategie zodanig straf gespeeld dat ik landbouwers, landbouwvertegenwoordigers en politici zie die daar helemaal in meegaan en zelf ook geloven dat zij fout bezig zijn."

"Laat ons naar de objectieve feiten kijken. Landbouwbedrijven zijn vaak pioniers in innovatie. Zij pikken de laatste technologieën op en passen ze toe op hun bedrijven. Zij hebben bijvoorbeeld aandacht voor precisie spuittechniek, zij pakken drift aan waarbij gewasbeschermingsmiddelen vervliegen naar buuren, zij zijn begaan met het erosieprobleem en zij gebruiken gewasbeschermingsmiddelen die met de regelmaat van de klok opnieuw worden bekeken naar hun druk op mens en milieu. De schadelijke gewasbeschermingsmiddelen worden onverbiddelijk verboden. De landbouw staat echt niet stil en gaat er zoals elke technologische sector enorm op vooruit. Vaak wordt gezegd dat wij onze kinderen moeten meenemen naar de boerderij om hen te laten leren dat de melk niet uit een tetrabrik komt. Ik denk dat wij vandaag onze medemens moeten meenemen naar de boerderij om hen te laten zien dat de landbouw niet verloopt zoals zij dat misschien ooit in hun jeugd hebben ervaren. De tijd is samen met de boer vooruitgegaan."

Tot slot: critici wijzen ook op een cocktail van gewasbeschermingsmiddelen. Al zou het residu van de afzonderlijke stoffen onder de norm liggen, dan zou de combinatie alsnog nadelige gezondheidseffecten kunnen hebben. Wat is daarop uw reactie?

"Het combinatie-effect is beperkt. Enerzijds komt dit door de bijzonder lage concentraties of hoeveelheden die wij via onze voeding binnen krijgen waarbij de wetenschap niet meer in staat is om te stellen of er een nadelig effect is voor de mens. Anderzijds komt dit - en dit is een denkfout in dit cocktailgebeuren - doordat ons lichaam vanbinnen heel verschillend is. Het ene middel werkt in op onze rode bloedcellen, het andere middel werkt in op de prikkeloverdracht in ons zenuwstelsel en het derde op de lever. Ze werken niet allemaal tegelijk en in dezelfde mate in op het zelfde doelorgaan in de mens. Vele middelen verlaten het lichaam even snel als ze naar binnen gekomen zijn via de urine. De vetoplosbare middelen die in het lichaam langdurig opgestapeld worden zijn intussen allemaal niet meer erkend voor gebruik in Europa. Daardoor klopt het beeld van een cocktail waarbij alle middelen zich samen bevinden in het lichaam niet echt."

"In de context van deze discussie kunnen we ons ook de vraag stellen van de impact van chemicaliën die niet van de gewasbescherming of de landbouw afkomstig zijn. Denk aan cosmetica, tattoos, reinigings- en verfproducten, shampoos, uitlaatgassen en niet in het minst geneesmiddelen. Deze belasten ook ons lichaam en dragen ook bij tot het zogenaamde cocktailverhaal. Gelukkig is ons lichaam een enorm sterke machine. Wordt er door chemicaliën schade aan cellen en organen berokkend, kan het lichaam dit zeer efficiënt herstellen."

Uitgelicht

"Dirty Dozen" en "Clean Fifteen": hoe vrij van gewasbeschermingsmiddelen zijn onze groenten en fruit?

duiding

Aardbeien, spinazie en boerenkool staan bovenaan de 'Dirty Dozen'-lijst. Deze ranglijst, die de groente en fruit met de meest gewasbeschermingsmiddelen-residuen in kaart brengt...

29 APRIL 2022

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>
screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |
[Privacy policy](#)
[Copyright](#)
[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra